

Krystyna Paszko

Postępowanie z odpadami medycznymi

Specjalizacja w dz. pielęgniarstwa epidemiologicznego

Poznań 2020

- ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA¹⁾ z dnia 5 października 2017 r. w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z odpadami medycznymi²⁾

Rozporządzenie dotyczy odpadów medycznych:

Rozporządzenie dotyczy odpadów medycznych:

1. zakaźnych o kodach 18 01 02*, 18 01 03*, 18 01 80* i 18 01 82*;
2. niebezpiecznych, innych niż zakaźne, o kodach 18 01 06*, 18 01 08* i 18 01 10*;
3. innych niż niebezpieczne o kodach 18 01 01, 18 01 04, 18 01 07, 18 01 09 i 18 01 81.

Odpady medyczne - zakaźne

180102

- Części ciała i organy oraz p
- (z wyłączeniem 180103)

180103

- Inne odpady, które zawierają
- do przeniesienia materiału
- do sączenia, że wywołują

180180

- Zużyte kąpiele lecznicze a

180182

- Pozostałości z żywienia pa

Odpady o kodzie 18 01 03 - np. zainfekowane pieluchomajtki, podpaski, podkłady, odpady zanieczyszczone krwią, wydzielina bądź wydaliniami, zawierającymi czynniki chorobotwórcze lub zawierające krew w formie płynnej, np. zanieczyszczone naczynia, odpady z operacji/zabiegów (obłożenia, opatrunki, bandaże, gaziki), zużyte, niewypłukane, napełnione krwią komponenty dializowe (cewniki, worki na mocz), narzędzia chirurgiczne i zabiegowe, zanieczyszczone materiałem skażonym, strzykawki, szkło laboratoryjne, aparaty do kroplówek, szpatułki lekarskie

Odpady medyczne - niebezpieczne, inne niż zakaźne

180106

- Chemikalia, w tym odczynniki chemiczne zawierające substancje niebezpieczne

180108

- Leki cytotoksyczne i cytostatyczne

181010

- Odpady amalgamatu dentystycznego

Odpady medyczne - inne niż niebezpieczne

180101

- Narzędzia chirurgiczne i zabiegowe oraz ich resztki (z wyłączeniem 10 01 03)

180104

- Inne odpady niż wymienione w 18 01 03

180107

- Chemikalia, w tym odczynniki chemiczne, w 18 010 06

Odpady o kodzie 18 01 06 –
chemikalia w tym odczynniki chemiczne
zawierające substancje niebezpieczne

Odpady medyczne - inne niż niebezpieczne

180109

- Inne leki niż wymienione w 18 01 08

180181

- Zużyte kąpiele lecznicze aktywne biologicznie inne niż wymienione w 18 01 80

Odpady o kodzie 18 01 80 – zużyte kąpiele lecznicze aktywne biologicznie o właściwościach zakaźnych

- § 2. 1. Odpady medyczne gromadzi się w pojemnikach lub workach w miejscu ich powstawania oraz wstępnie magazynuje, uwzględniając ich właściwości, sposób ich unieszkodliwiania lub odzysku.

2. Odpady medyczne powstałe w wyniku udzielania świadczeń zdrowotnych w miejscu wezwania są przez osoby udzielające świadczeń zdrowotnych:

- 1) zbierane do pojemników lub worków, o których mowa w § 3;
- 2) przekazywane niezwłocznie do pomieszczenia lub urządzenia, o których mowa w § 7, z zachowaniem odpowiednich środków ostrożności.

Odpady zakaźne – sposób zbierania

180102

- Części ciała i organy oraz pojemniki (z wyłączeniem 180103)

180103

- Inne odpady, które zawierają żywe do przeniesienia materiału genetycznego do sądu, że wywołują choroby

180180

- Zużyte kąpiele lecznicze aktywne

180182

- Pozostałości z żywienia pacjentów

Odpady o kodach: 18 01 01, 18 010 03, 18 01 80, 18 01 82 z wyjątkiem odpadów medycznych o ostrych końcach i krawędziach - zbiera się w miejscu ich powstawania do pojemników lub worków jednorazowego użycia z folii polietylenowej, **koloru czerwonego**, wytrzymałych, odpornych na działanie wilgoci i środków chemicznych, z możliwością jednokrotnego zamknięcia.

Odpady niebezpieczne – sposób zbierania

180106	• Chemikalia, w tym odczynniki niebezpieczne
180108	• Leki cytotoksyczne i cytostatyczne
181010	• Odpady amalgamatu dentystycznego

Odpady o kodach: 18 01 06, 18 01 08, 18 01 10:
z wyjątkiem odpadów medycznych o ostrych końcach i krawędziach, zbiera się w miejscu ich powstawania do pojemników lub worków jednorazowego użycia z folii polietylenowej, **koloru żółtego**, wytrzymałych, odpornych na działanie wilgoci i środków chemicznych, z możliwością jednokrotnego zamknięcia.

Odpady medyczne inne niż niebezpieczne

180101	• 18 01 01 - Narz
180104	• 18 01 04 - Inne o
180107	• 18 01 07 - Chem
180109	• 18 01 09 - Inne l
180182	• 18 01 82 - Zużyte

(z wyłączeniem

w 18 010 06

wymienione w 18

Odpady o kodach: 18 01 01, 1801 04. 18 01 07, 18 01 09, 18 01 82 z wyjątkiem odpadów medycznych o ostrych końcach i krawędziach, zbiera się w miejscu ich powstawania do pojemników lub worków jednorazowego użycia z folii polietylenowej albo do pojemników wielokrotnego użycia, **w kolorze innym niż czerwony albo żółty**, wytrzymałych, odpornych nadziałanie wilgoci i środków chemicznych.

- Worki jednorazowego użycia umieszcza się na stelażach lub w sztywnych pojemnikach jednorazowego lub wielokrotnego użycia w sposób pozwalający na uniknięcie zakażenia osób mających kontakt z workiem lub pojemnikiem.

Gromadzenie odpadów o ostrych końcach

- Odpady medyczne o ostrych końcach i krawędziach zbiera się w miejscu ich powstawania do pojemników jednorazowego użycia, sztywnych, odpornych na działanie wilgoci, mechanicznie odpornych na przekłucie lub przecięcie.
- Przepisy ust. 1–3 (dotyczy kolorów worków) w zakresie oznaczania kolorami poszczególnych rodzajów odpadów medycznych stosuje się odpowiednio, w sposób pozwalający na jednoznaczne zidentyfikowanie przeznaczenia pojemnika.

Gromadzenie odpadów o ostrych końcach

- Pojemniki lub worki, o których mowa, zapełnia się co najwyżej do $\frac{2}{3}$ ich objętości w sposób umożliwiający ich bezpieczne zamknięcie.
- Niedopuszczalne jest otwieranie raz zamkniętych pojemników lub worków jednorazowego użycia.
- Pojemniki lub worki, o których mowa, wymiary i warunki przechowywania odpadów medycznych w nich gromadzonych, z zastrzeżeniem § 5 ust. 2.

§ 5 ust. 2. - wysoce zakaźne odpady medyczne mogą być przechowywane w miejscu ich powstawania, nie dłużej niż 24 godziny.

Gromadzenie odpadów o ostrych końcach

- W przypadku uszkodzenia pojemnika lub worka, o którym mowa, umieszcza się go w całości w innym większym, nieuszkodzonym pojemniku lub worku spełniającym te same wymagania.

- Odpady medyczne, o których mowa w § 1 ust. 2 pkt 1, w których zidentyfikowano lub co do których istnieje uzasadnione podejrzenie, że zawierają biologiczne czynniki chorobotwórcze, które podlegają zakwalifikowaniu do kategorii A zgodnie z pkt 2.2.62.1.4.1 załącznika A do Umowy europejskiej dotyczącej międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR), sporządzonej w Genewie dnia 30 września 1957 r. (Dz. U. z 2017 r. poz. 1119), zwane dalej „wysoce zakaźnymi odpadami medycznymi”, zbiera się w miejscu ich powstawania do:

cd.

1) opakowania wewnętrznego złożonego z:

- a) worka jednorazowego użycia z folii polietylenowej, koloru czerwonego, wytrzymałego, odpornego na działanie wilgoci i środków chemicznych, z możliwością jednokrotnego zamknięcia, który po wypełnieniu i zamknięciu jest umieszczany w drugim worku spełniającym te same wymagania, lub
- b) sztywnego, odpornego na działanie wilgoci, mechanicznie odpornego na przekłucie lub przecięcie pojemnika koloru czerwonego – w przypadku odpadów medycznych o ostrych końcach i krawędziach;

2) opakowania zewnętrznego, które stanowi pojemnik koloru czerwonego, wytrzymały, odporny na działanie wilgoci i środków chemicznych, wykonany w sposób umożliwiający dezynfekcję, z możliwością szczelnego zamknięcia.

Wysoce zakaźne odpady medyczne mogą być przechowywane w miejscu ich powstawania nie dłużej niż 24 godziny.

Pojemnik lub worek z odpadami medycznymi w miejscu ich powstawania posiada widoczne oznakowanie identyfikujące, które zawiera:

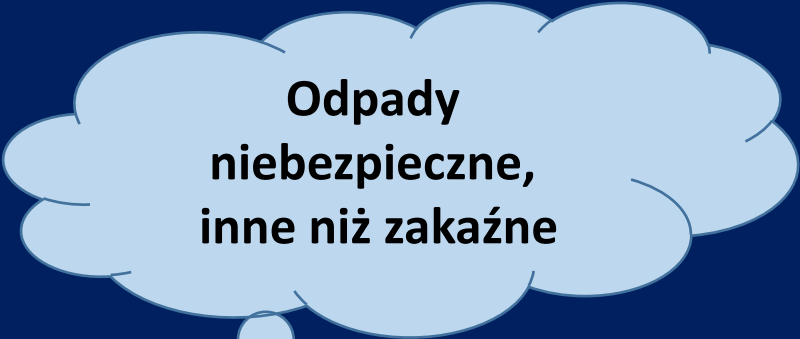
- 1) kod odpadów medycznych w nim przechowywanych;
- 2) nazwę wytwórcy odpadów medycznych;
- 3) numer REGON wytwórcy odpadów medycznych;
- 4) numer księgi rejestrowej wytwórcy odpadów medycznych w rejestrze podmiotów wykonujących działalność leczniczą, o którym mowa w ustawie z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1638, 1948 i 2260), wraz z podaniem organu rejestrowego;
- 5) datę i godzinę otwarcia (rozpoczęcia użytkowania);
- 6) datę i godzinę zamknięcia.

- 1) kod odpadów medycznych w nim przechowywanych;
- 2) nazwę wytwórcy odpadów medycznych;
- 3) numer REGON wytwórcy odpadów medycznych;
- 4) numer księgi rejestrowej wytwórcy odpadów medycznych w rejestrze podmiotów wykonujących działalność leczniczą, o którym mowa w ustawie z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1638, 1948 i 2260), wraz z podaniem organu rejestrowego;
- 5) datę i godzinę otwarcia (rozpoczęcia użytkowania);
- 6) datę i godzinę zamknięcia.

medycznych oznakowanie,

- Pojemnik oznacza się dodatkowo znakiem ostrzegającym przed zagrożeniem biologicznym określonym w przepisach wydanych na podstawie art. 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2016 r. poz. 2255 oraz z 2017 r. poz. 60 i 962) oraz umieszczonym poniżej napisem „MATERIAŁ ZAKAŹNY DLA LUDZI”.

**Odpady
niebezpieczne,
inne niż zakaźne**

- Odpady medyczne, o których mowa w § 1 ust. 2, są wstępnie magazynowane w sposób selektywny z zachowaniem podziału określonego w § 3 ust. 1–3 i 5, w odpowiednio przystosowanym do tego celu pomieszczeniu albo stacjonarnym lub przenośnym urządzeniu chłodniczym, przeznaczonym wyłącznie do magazynowania odpadów medycznych, z zastrzeżeniem ust. 8.
- Przenośne urządzenie chłodnicze może być wykorzystywane do wstępnego magazynowania odpadów medycznych w przypadku wytwarzania ich niewielkiej ilości, jeżeli pozwala na zachowanie warunków, o których mowa w § 8.

Wymagania dla pomieszczenia do magazynowania odpadów cd.

posiada niezależne wejście;

2) jest zabezpieczone przed dostępem osób nieupoważnionych;

3) posiada ściany i podłogi wykonane z materiałów gładkich, łatwo zmywalnych i umożliwiających dezynfekcję;

4) jest zabezpieczone przed dostępem owadów, gryzoni oraz innych zwierząt;

5) posiada drzwi wejściowe bez progu, których szerokość i wysokość gwarantuje swobodny dostęp;

6) posiada miejsca lub boksy wydzielone i oznakowane w zależności od rodzaju magazynowanych odpadów medycznych, a w przypadku magazynowania odpadów medycznych w oznakowanych, szczelnie zamkniętych pojemnikach lub kontenerach dopuszcza się brak wydzielonych boksów;

Wymagania dla pomieszczenia do magazynowania odpadów cd.

7) jest wyposażone w termometr do pomiaru temperatury wewnątrz pomieszczenia;

8) posiada wentylację zapewniającą podciśnienie, z zapewnieniem filtracji odprowadzanego powietrza; dopuszcza się zastosowanie wentylacji grawitacyjnej pod warunkiem magazynowania odpadów medycznych w szczelnie zamkniętych pojemnikach lub kontenerach i oznakowanych w zależności od rodzaju magazynowanych odpadów medycznych;

9) posiada zabezpieczenia techniczne przed rozprzestrzenianiem się magazynowanych odpadów medycznych, obejmujące również gromadzenie ewentualnych odcieków z tych odpadów.

Wymagania dla stacjonarnego urządzenia chłodniczego

- 1) jest zabezpieczone przed dostępem osób nieupoważnionych;
- 2) posiada ściany i podłogi wykonane z materiałów gładkich, łatwo zmywalnych i umożliwiających dezynfekcję;
- 3) jest zabezpieczone przed dostępem owadów, gryzoni oraz innych zwierząt;
- 4) posiada drzwi wejściowe bez progu, których szerokość i wysokość powinna gwarantować swobodny dostęp;
- 5) jest wyposażone w termometr do pomiaru temperatury wewnątrz urządzenia;
- 6) posiada zamknięcie drzwi wejściowych umożliwiające ich otwarcie od wewnątrz;

Wymagania dla stacjonarnego urządzenia chłodniczego

7) posiada przedsionek przed wejściem do urządzenia.

Przenośne urządzenie chłodnicze, o którym mowa w ust. 1:

- 1) posiada wewnątrz wykonane z materiałów gładkich, łatwo zmywalnych i umożliwiających dezynfekcję;
- 2) jest zabezpieczone przed dostępem owadów, gryzoni oraz innych zwierząt;
- 3) jest zabezpieczone przed dostępem osób nieupoważnionych;

Wymagania dla stacjonarnego urządzenia chłodniczego

- 4) jest wyposażone w termometr do pomiaru temperatury wewnątrz urządzenia.
- 5) Zapewnia się dozownik ze środkiem do dezynfekcji rąk, podajnik na czyste rękawiczki jednorazowe oraz pojemnik na zużyte rękawiczki jednorazowe.

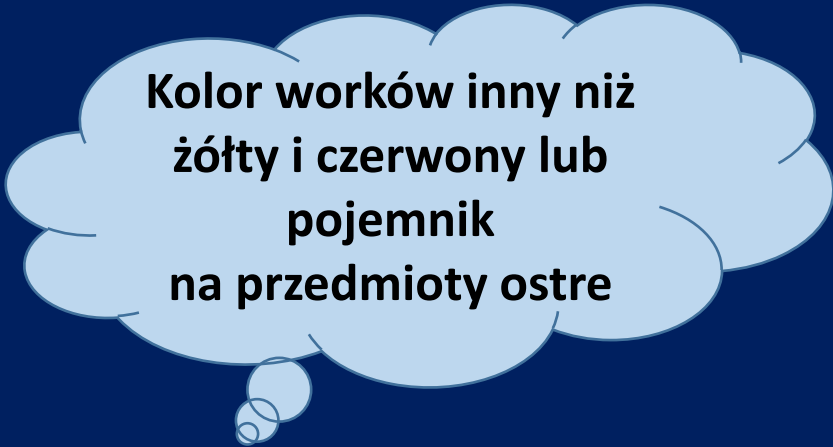
Pomieszczenie + urządzenie chłodnicze -wymagania

zapewnia się dostęp do:

- 1) umywalki z bieżącą zimną i ciepłą wodą, zainstalowanej w sposób umożliwiający co najmniej umycie rąk bezpośrednio
 - po wyjściu z pomieszczenia lub urządzenia, wyposażonej w dozowniki z mydłem i środkiem do dezynfekcji rąk
- 2) ręczniki jednorazowego użytku;
- 3) wody bieżącej ciepłej i zimnej do celów porządkowych;
- 4) wydzielonych miejsc odpowiednio do przechowywania czystych oraz zbierania brudnych środków ochrony indywidualnej dla osób przebywających w miejscach przeznaczonych do wstępnego magazynowania odpadów medycznych

Pomieszczenie + urządzenie chłodnicze -wymagania

- Pomieszczenie lub urządzenie chłodnicze, utrzymuje się na bieżąco w czystości.
- Po każdym usunięciu odpadów medycznych zakaźnych pomieszczenie lub urządzenie dezynfekuje się, a następnie myje albo dezynfekuje się i myje przy użyciu środka myjąco-dezynfekcyjnego
- w przypadku odpadów medycznych niebezpiecznych innych niż zakaźne oraz innych niż niebezpieczne – pomieszczenie lub urządzenie myje się i stosownie do potrzeb dezynfekuje.

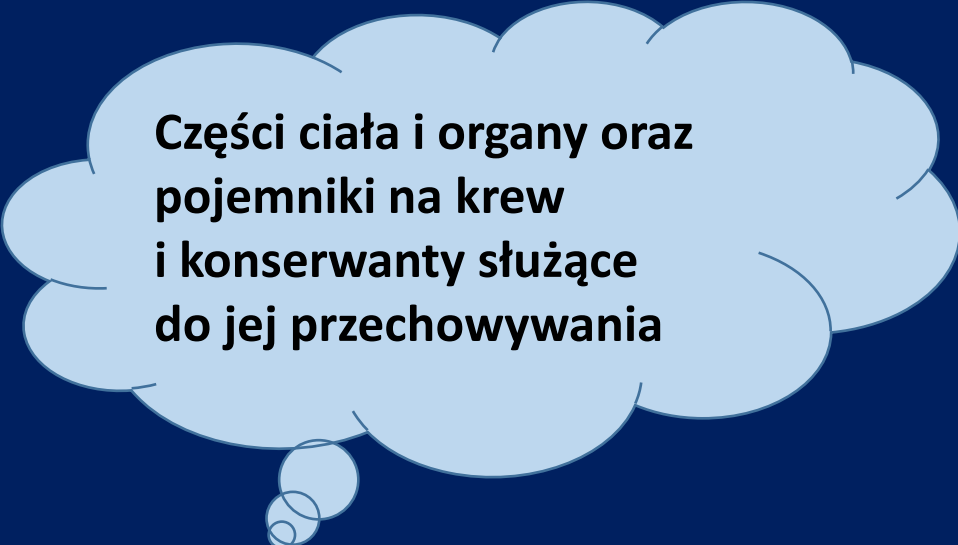
**Kolor worków inny niż
żółty i czerwony lub
pojemnik
na przedmioty ostre**

- Dopuszcza się wstępne magazynowanie odpadów medycznych innych niż niebezpieczne w sposób selektywny z zachowaniem podziału określonego w § 3 ust. 3 i 5, w oznakowanych w zależności od rodzaju odpadów medycznych w szczelnie zamkniętych pojemnikach lub kontenerach, w innym miejscu wstępnego magazynowania niż wymienione w ust. 1, które:

Wstępne magazynowanie odpadów – wymagania

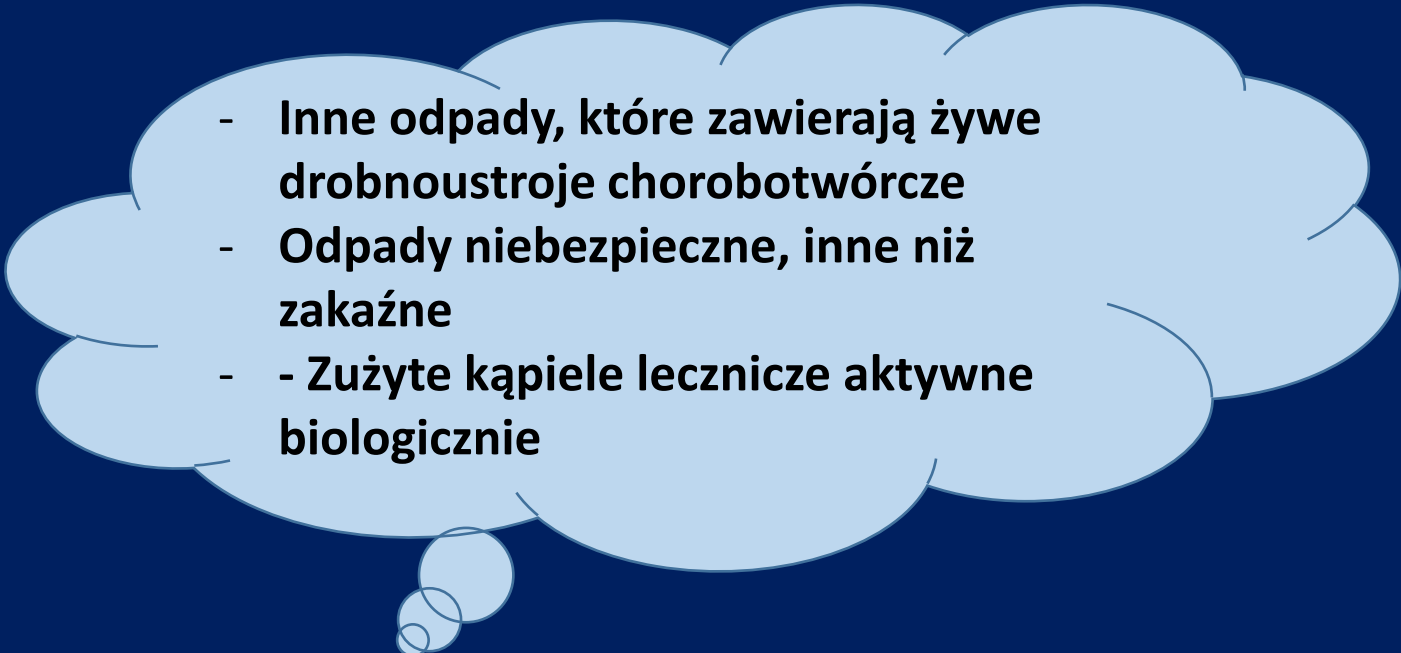
- które:

- 1) jest przeznaczone i przystosowane do wstępnego magazynowania odpadów;
- 2) posiada uszczelnione podłoże i zorganizowane dojazdy lub dojścia;
- 3) jest zabezpieczone przed dostępem osób nieupoważnionych;
- 4) jest zabezpieczone przed dostępem owadów, gryzoni oraz innych zwierząt;
- 5) jest zabezpieczone przed wpływem czynników atmosferycznych, w tym zadaszone;
- 6) jest utrzymywane na bieżąco w czystości.

Części ciała i organy oraz
pojemniki na krew
i konserwanty służące
do jej przechowywania

- Wstępne magazynowanie odpadów medycznych o kodzie 18 01 02* odbywa się tylko w temperaturze do 10 C, a czas ich przechowywania nie może przekroczyć 72 godzin.

-
- Inne odpady, które zawierają żywe drobnoustroje chorobotwórcze
 - Odpady niebezpieczne, inne niż zakaźne
 - Zużyte kąpiele lecznicze aktywne biologicznie

- Wstępne magazynowanie odpadów medycznych o kodach 18 01 03*, 18 01 06*, 18 01 08*, 18 01 10* i 18 01 82* odbywa się tylko w temperaturze do 18 C, z tym że:
- od 10 C do 18 C może odbywać się tak długo, jak pozwalają na to ich właściwości, jednak nie dłużej niż 72 godziny, natomiast w temperaturze do 10 C – nie dłużej niż 30 dni.

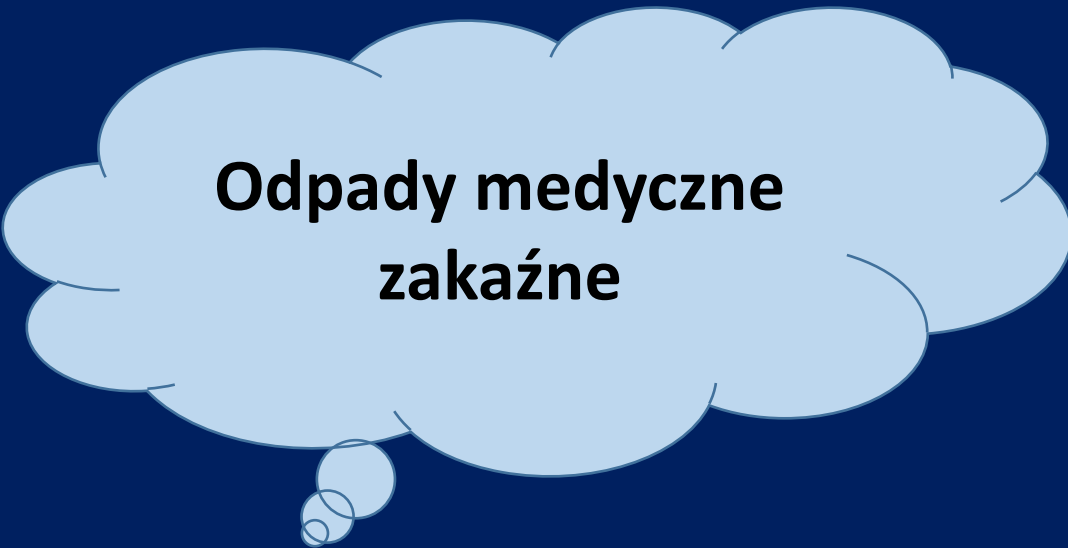
**Odpady medyczne inne niż
niebezpieczne**

- Odpady medyczne, o których mowa w § 1 ust. 2 pkt 3, mogą być wstępnie magazynowane tak długo, jak pozwalają na to ich właściwości, jednak nie dłużej niż 30 dni.

Transport odpadów medycznych

- Transport wewnętrzny odpadów medycznych z miejsca ich powstawania do miejsca wstępnego magazynowania odbywa się środkami transportu przeznaczonymi wyłącznie do tego celu.

Transport odpadów medycznych

Odpady medyczne zakaźne

- Do transportu wewnętrznego odpadów medycznych, o których mowa w § 1 ust. 2 pkt 1, używa się wózków zamykanych lub wózków przewożących pojemniki zamykane.
- W przypadku niewielkich ilości odpadów medycznych do transportu wewnętrznego odpadów medycznych można używać transportowych pojemników zamykanych.

Transport odpadów medycznych

- Transport wewnętrzny odpadów medycznych wykonuje się w sposób uniemożliwiający uszkodzenie pojemnika lub worka.
- Środki transportu wewnętrznego odpadów medycznych i pojemniki wielokrotnego użycia, służące do transportu odpadów medycznych, utrzymuje się na bieżąco w czystości.

Transport odpadów medycznych

- Po każdym usunięciu odpadów medycznych niebezpiecznych innych niż zakaźne lub innych niż niebezpieczne myje się i stosownie do potrzeb dezynfekuje,
- a w przypadku odpadów medycznych zakaźnych dezynfekuje się, a następnie myje
albo
dezynfekuje się i myje przy użyciu środka myjąco-dezynfekcyjnego.

Transport odpadów medycznych

- Transport wewnętrzny odpadów medycznych odbywa się w sposób uniemożliwiający narażenie na bezpośredni
- kontakt z tymi odpadami, niedopuszczający do ich zmieszania oraz pozwalający na zachowanie warunków higienicznych, w tym ochrony przed zanieczyszczeniem.

- W obiektach, gdzie są udzielane świadczenia zdrowotne lub są prowadzone badania i doświadczenia naukowe w zakresie medycyny, wyznacza się miejsce przeznaczone do dezynfekcji, mycia i przechowywania środków transportu wewnętrznego odpadów medycznych i pojemników wielokrotnego użycia, służących do transportu wewnętrznego odpadów medycznych.

Pomieszczenie do dezynfekcji środków transportu - wymagania

- 1) ściany i podłogi wykonane z materiałów gładkich, łatwo zmywalnych i umożliwiających dezynfekcję;
- 2) dostęp do wody bieżącej ciepłej i zimnej z możliwością jej odprowadzenia do kanalizacji;
- 3) wentylacja;
- 4) możliwość:
 - a) dostępu pracowników obsługi,
 - b) swobodnego wjazdu i wyjazdu środka transportu wewnętrznego odpadów medycznych – w przypadku jego wykorzystywania.

- Podmioty udzielające świadczeń zdrowotnych lub prowadzące badania i doświadczenia naukowe w zakresie
- medycyny stosują, opracowaną przez siebie, szczegółową procedurę postępowania z odpadami medycznymi w zakresie
- selektywnego zbierania, transportu i wstępnego magazynowania odpadów medycznych wraz z instrukcją selektywnego
- zbierania odpadów medycznych w miejscu ich powstawania.

- Osoby udzielające świadczeń zdrowotnych w miejscu wezwania stosują, opracowaną przez siebie, szczegółową procedurę postępowania z odpadami medycznymi przez osoby udzielające świadczeń zdrowotnych w miejscu wezwania, która zawiera oznaczenie miejsca wstępnego magazynowania odpadów medycznych przez te osoby.

Okres dostosowawczy - 18 miesięcy od dnia wejścia w życie rozporządzenia dla:

- 1) pomieszczenia do wstępnego magazynowania odpadów medycznych, niespełniające wymagań określonych w § 7 ust. 2 pkt 8 i 9, (dot. wentylacji i zabezpieczeń technicznych przed rozprzestrzenianiem odpadów i odprowadzaniem ścieków).
- 2) pomieszczenia i miejsca do dezynfekcji, mycia i przechowywania środków transportu wewnętrznego odpadów medycznych, niespełniające wymagań określonych w § 10 ust. 2 pkt 3 (dot. wentylacji w pomieszczeniu do dezynfekcji środków transportu).

Dziękuję za uwagę